

Fylkestingets sekretariat
Postboks 1200 sentrum
0185 OSLO

Vår ref.: 531341/2020 - 2020/82481

Deres ref.:

Dato: 09.10.2020

Fylkesrådsleders svar på spørsmål fra representanten Cecilie Agnalt om vannstanden i Glomma

Fylkestingsrepresentanten Cecilie Agnalt (Ap) har sendt inn følgende skriftlige spørsmål til fylkestingets møte 22. oktober 2020:

«Det er i sensommer/ tidlig høst ekstrem lav vannstand i glomma. Problemet oppstår etter Vamma mot Sarpsborg. Her er det enkelte steder et tørrlagt glomma vi møter. Det er umulig å bruke glomma slik den er nå.

Mitt spørsmål er hvordan er denne situasjonen oppstått? Og hvilke konsekvenser har det for bruk av glomma og biologisk mangfold?»

Fylkesrådsleders svar på spørsmålet

Hvordan situasjonen har oppstått

Den lave vannstanden i Glomma i august/september skyldes i hovedsak lite nedbør og dermed lite tilsig av vann i denne perioden. Regulanten Hafslund E-CO opplyser at det ikke er holdt igjen vann i magasiner eller senket overvann på Sarpsfossen.

Hafslund E-CO har sendt følgende figurer som viser vannstand og vannføring i området:

PLAN Miljøavdeling

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG

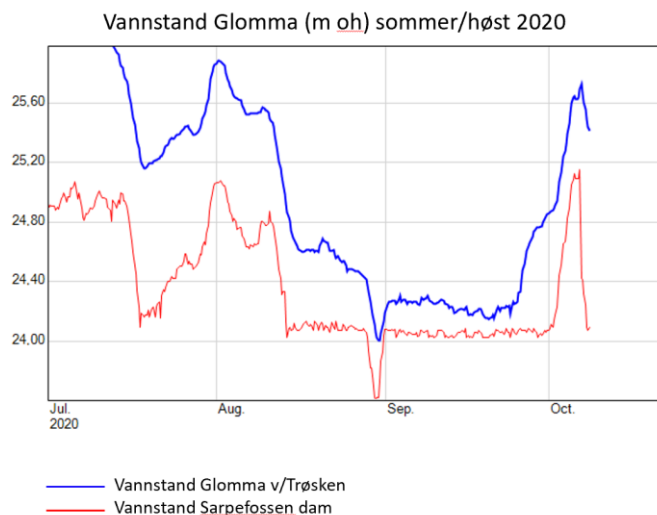
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no

Internett: www.viken.no

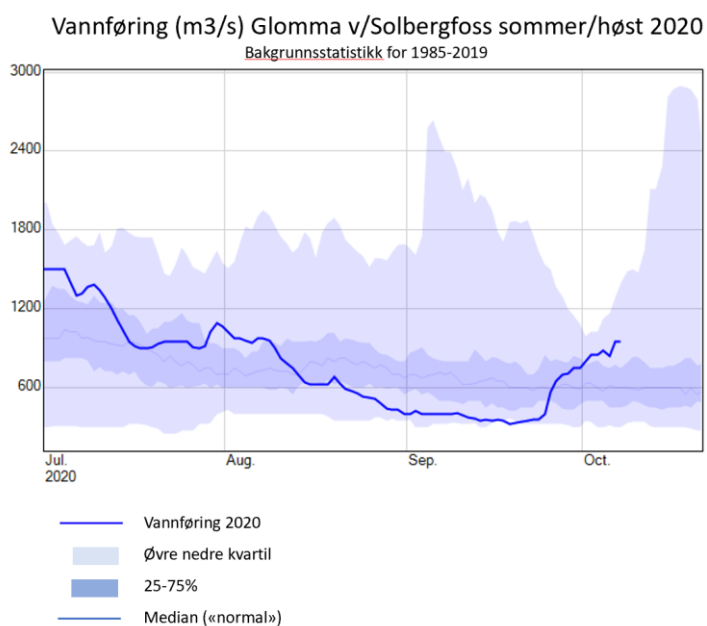
Org.nr.: 921693230

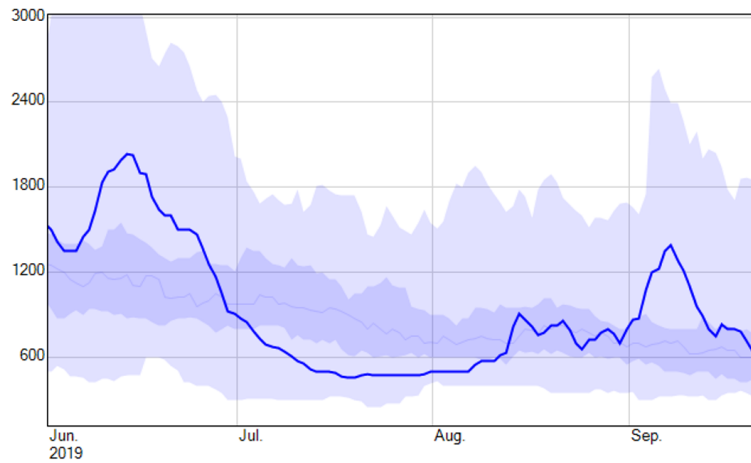
Figuren viser vannstand på Sarpsfoss overvann og vannstand ved Trøsken, som sannsynligvis er ganske lik vannstanden i Minge vann. Figuren viser at vannstanden i Sarpsfoss normalt ikke senkes under 24 m, så når vannstanden synker på Trøsken utover sommeren, er dette på grunn av avtagende vannføring i Glomma, og ikke senket vannstand ved Sarpsfoss. Ved normal vannføring i juli kan det ses at vannstanden er ca. 1 meter høyere ved Trøsken enn ved Sarpsfoss. Når det blir tørt utover i september, er forskjellen bare 10-20 cm.

Det var en senking av overvannet i slutten av august, 30.8 – 1.9, hvor vannstanden var nede på kote 23.6 moh. i ca. 18 timer. Dette er knyttet til en revisjon av luker og av HMS-hensyn må vannstanden senkes ved en slik inspeksjon. Denne type inspeksjon har et intervall på 15 år.

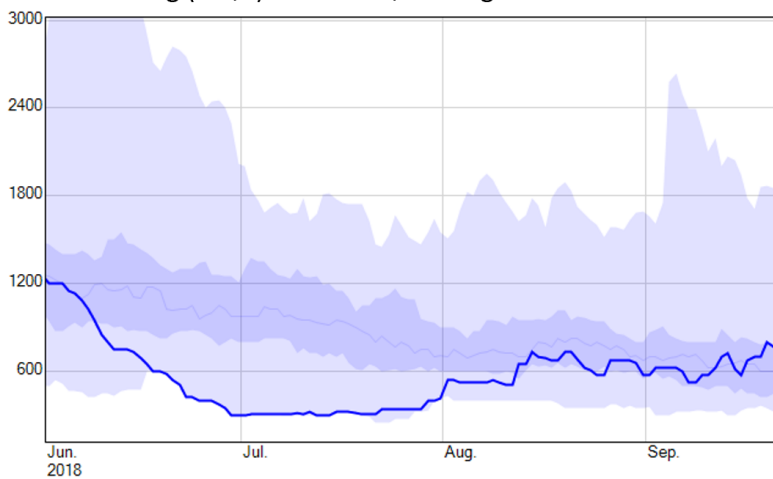
De tre figurene nedenfor viser vannføringen i Glomma de tre siste somrene/høstene.

Vannføring (m³/s) Glomma v/Solbergfoss sommer 2019

Vannføring (m³/s) Glomma v/Solbergfoss sommer 2018

I disse tre årene har alle somrene hatt lange sammenhengende tørre perioder (1,5 - 2 måneder) med vannføring godt under normalen. Dette skyldes lite nedbør, og ikke at det blir holdt igjen vann i magasiner eller senket overvann på Sarpsfossen.

Konsekvenser for bruk

Områder som er helt tørrlagte kan ikke brukes til bading, fiske og båtbruk. Noen steder kan det være vann midt i elva, mens det er store tørrlagte områder langs land. Dette vil gjøre det vanskelig å komme til vannflaten.

Bruk av vann til jordbruksvanning og som drikkevann til husdyr kan være umulig eller utfordrende. Det samme gjelder bruk av vannet til andre næringsformål som krever uttak i tørrlagte områder.

Konsekvenser for biologisk mangfold

Generelt vil tørrlegging av grunne områder medføre fiskedød. Det er særlig yngel og småfisk som rammes. På sikt kan dette ha noe negativ innvirkning på bestandene, men Glomma er et så stort vassdrag, med enorme bestander av fisk, slik at disse områdene fort vil fylles opp igjen. Produksjonen av fiskeyngel i slike vassdrag er mye større enn bæreevnen for den enkelte fiskeart, og det dør uansett store mengder med yngel. Slike midlertidige tørrperioder vil trolig ikke ha noen langtidseffekt på fiskebestandene. Med permanent lav vannstand vil produksjonsmulighetene reduseres og fiskebestandene bli mindre.

Eventuell vannvegetasjon vil bli skadelidende. Hvis uttørking over lengre perioder skjer årlig, vil det ikke være mulig for flerårig undervanns-/ flytebladsvegetasjon å overleve/etablere seg. Ettårige vannplanter og sumpplanter/helofytter vil trolig klare seg bedre, men er tørkeperiodene lange, kan det påvirke flere arter negativt.

For fuglelivet er det sannsynligvis ingen negative konsekvenser av perioder med lav vannstand. Det blir mye mat å finne for fuglene også med lange tørrlagte områder.

Vennlig hilsen

Anne Beathe Tvinnereim

fylkesråd for plan, klima og miljø